

කෘෂිකර්ම ප්‍රබෝධයට තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය

ආචාර්ය රොහාන් විජේකොන්

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින අනෙකුත් බොහොමයක් රටවල මෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකයෙහි කොඳුනාරටිය වෙමින් කෘෂිකර්ම අංශය දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයට (GDP; 2007 දී 11.3%ක) සහ ආර්ථික වර්ධනයට (7.7%ක) සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබා දෙයි. වර්ෂ 2007දී මිලියන 20.01ක් ව පැවති අප රටේ ජනගහනයෙන් 80%ක් ග්‍රාමීය ජනතාව වූ අතර ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත වැඩකරන ජනතාවගෙන් 31.3%ක් කෘෂිකර්ම අංශයෙහි සේවයෙහි නියුතු වෙති. කෘෂිකර්මය ප්‍රධාන ජීවිකාව කරගත් පිරිස මුළු ජනගහනයෙන් 14.6%කි. අප රටේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය වසරකට 6.8%ක වේගයක් (2007) අත්පත් කරගෙන තිබෙන අතර කෘෂිකර්ම අංශය 3.3% ක වේගයක් රඳවාගෙන ඇත (මහබැංකුව, 2007).

අතීතයේ දශක කිහිපයක සිට මෙරට කෘෂිකර්ම අංශයෙහි ක්‍රියාකාරී අංශය වූයේ කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති සේවයයි (තාක්ෂණය ගෙන යෑමේ යන්ත්‍රණයයි). කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය උදෙසා අමිල සේවයක් ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පවතින කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ත සේවය මගින් ලබා දී ඇත. වසර 1985 වනතෙක් කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාව වෙත තාක්ෂණය සහ තොරතුරු, බාධා රහිතව ගෙන යෑම පහසු කරවමින්

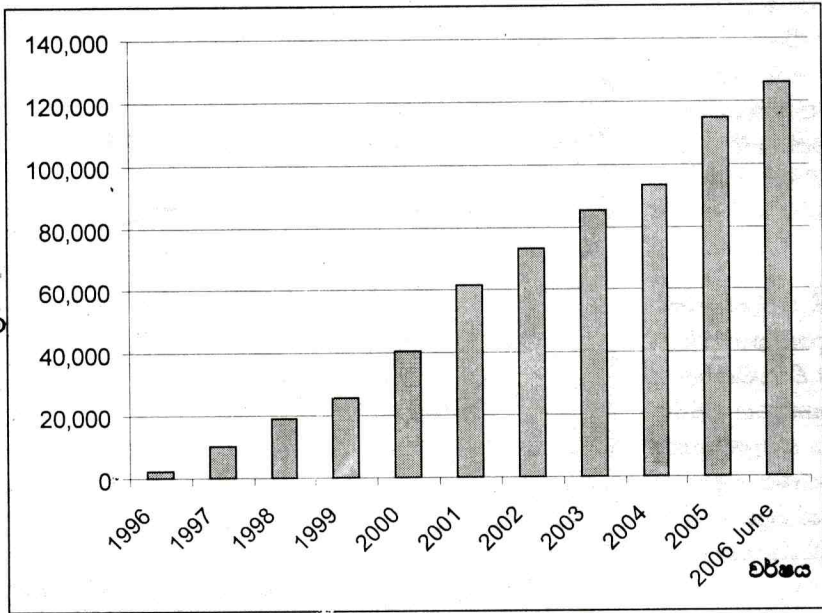
තවමත් ශක්තිමත්, එමෙන්ම සෘජු සම්බන්ධතාවයක් මනා ලෙස පවත්වා ගනිමින් මුහුණට මුහුණ ව්‍යාප්ති සේවාවක් ලබා දෙන මට්ටමෙහි එකම ව්‍යාප්ති සේවකයා වන්නේ කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති සේවා නිලධාරියා ය.

මෑත කාලයේදී පරිපාලන ක්ෂේත්‍රයේ සිදුවූ යම් වෙනස්කම් හේතුකොට, දැනුම් කෝෂධාගාර (පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන) වලින් නිසි ලෙස ගොවීන් වෙත සහ ආපසු පර්යේෂකයින් වෙත, ගොවීන්ගෙන් සැලසුම් කරුවන්ට, විධායකයන්ගෙන් කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාව වෙත, වෙළඳුන්ගෙන් ගොවියන් වෙත සහ ආපසු යනාදී වශයෙන් තොරතුරු ගලා යාමට යම් බාධා ඇතිවූන බව ද අප සඳහන් කළ යුතුය.

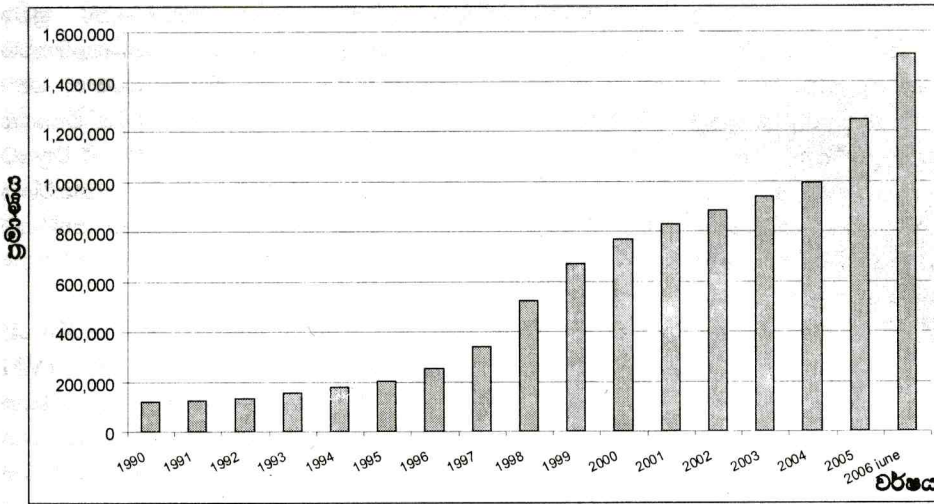
සයිබර් කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්තිය

කෘෂිකාර්මික තොරතුරුවලට ඇති දැඩි ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා විකල්ප ක්‍රියාමාර්ගයක අවශ්‍යතාවය සහ වැදගත්කම මැනවින් වටහා ගත් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය සහ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව සයිබර් ලෝකයෙහි සොයාගැනීම් සහ සංවර්ධනයන්ගෙන් ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා පියවර ගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ටෙලිඩෙන්සිටි (teledensity; විදුලි සංදේශ/අන්තර්ජාල ශක්‍යතාවය) සහ ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනයවන ඉ-රාජ්‍යපාලන (e-governance) තත්වය සැලකිල්ලට ගනිමින් (1, 2 සහ 3 වන රූප) තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ මූලාරම්භයක් ලෙස ගම්බද ගොවීන්ගේ තොරතුරු පිපාසාව තෘප්ත කිරීම සඳහා ඔරොත්තු දෙන සහ පහසු යැයි සිතිය හැකි සුදුසුම තොරතුරු හුවමාරු යන්ත්‍රණයක් ලෙස කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය මගින් "සයිබර් අවකාශ යන්ත්‍රණය" ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබ ඇත.

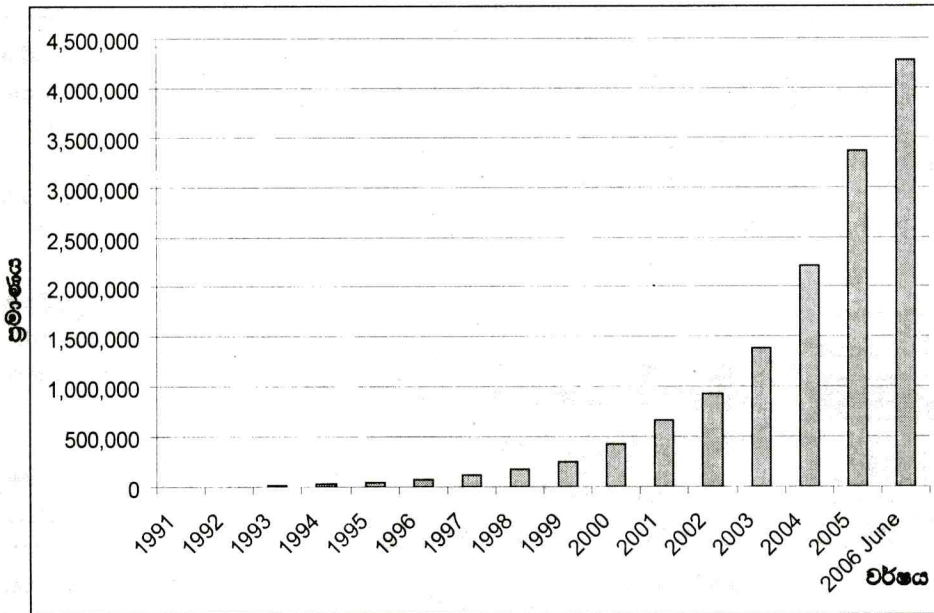
විදුලි සංදේශ මාධ්‍යය මගින් එකිනෙක හා සම්බන්ධ වූ පරිගණක ජාලයක් ආශ්‍රිතව ඇතැයි සලකනු ලබන මනාකල්පිත අවකාශයක් ලෙස සැලකෙන සයිබර් අවකාශය ඔස්සේ කෘෂිකාර්මික තොරතුරු

1 වන රූපය: ස්ථාවර දුරකථන දායකයින්ගේ වර්ධනය - 2000
 මූලාශ්‍රය: <http://www.tre.gov.lk/statistic.thm>

2 වන රූපය: ජංගම දුරකථන දායකයින්ගේ වර්ධනය - 2006
මූලාශ්‍රය: <http://www.tre.gov.lk/statistic.thm>

3 වන රූපය: අන්තර්ජාල සහ විද්‍යුත් තැපැල් දායකයින්ගේ වර්ධනය - 2006
මූලාශ්‍රය: <http://www.tre.gov.lk/statistic.thm>

හුවමාරු කර ගැනීමේ යන්ත්‍රණයක් ලෙස සයිබර් කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්තිය සැලකිය හැකිය. මෙහිදී තොරතුරු හවුලේ පරිහරණය කිරීමේ යන්ත්‍රණයට පහසුකම් සැලසීම පිණිස, ජාල, පරිගණක සන්නිවේදනය සහ අන්‍යෝන්‍යව ක්‍රියා

දෘෂ්‍ය ආධාරක) නවතම කෘෂිකර්මීක තාක්ෂණ ගෙන යන්නා වූ IMM CD රොම් ව්‍යාප්ති සේවකයින්ට භාවිත කිරීමට හැකි විය.

කෙරෙන බහුමාධ්‍ය (මල්ටිමීඩියා) යනාදිය භාවිත කෙරේ. රට තුළ පරිපාලන දිස්ත්‍රික්ක 20ක ගොවිජන කේන්ද්‍රවල පිහිටි කෘෂිකර්ම උපදේශ කාර්යාල 80ක සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක¹ (Cyber Extension Units; CEU) පිහිටවනු ලැබ ඇත. සෑම සයිබර ඒකකයකටම ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා අවශ්‍ය කාර්යාල පහසුකම් ඇතිව ස්කෑනරයක්, ලේසර් ප්‍රින්ටරයක්, ඩිජිටල් කැමරාවක්, බාධා නොදෙන බල සැපයුම් ඒකකයක් (UPS) යනාදිය ද තාක්ෂණික වශයෙන් ඉහළ ධාරිතාවයක් ඇති පරිගණකයක් ද සම්පාදනය කරනු ලැබ ඇත.

ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය මගින් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබූ අන්‍යෝන්‍යව ක්‍රියා කෙරෙන බහුමාධ්‍ය සුසංගිත චිත්ත පඨන මාත්‍ර මතක හෙවත් සීඩී-රොම් (IMM CD-Roms) භාවිත කිරීම මගින් බහුමාධ්‍ය විද්‍යුත්-අධ්‍යයන ක්‍රමෝපායයන් සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. IMMCD තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ ක්‍රමෝපායයන් ලෙස භාවිත කිරීමේ අරමුණ වූයේ ප්‍රජා හිතවෙහි, සෞන්දර්යාත්මක, සහ සුබදායක, ඉගෙනීමේ වටපිටාවක් තුළ බෝග සහ බෝග තාක්ෂණ පිළිබඳ දැනුම සහ කුසලතාවන් වැඩි දියුණු කර ගැනීමට ගොවීන්ට උපකාර කිරීමය. කෘෂිකර්මීක ප්‍රජාව වෙත කාර්යක්ෂම ලෙස තාක්ෂණමය පණිවුඩ ගෙන යෑම සඳහා ඉගැන්වීමේ මෙවලම් ලෙස (ශ්‍රව්‍ය-

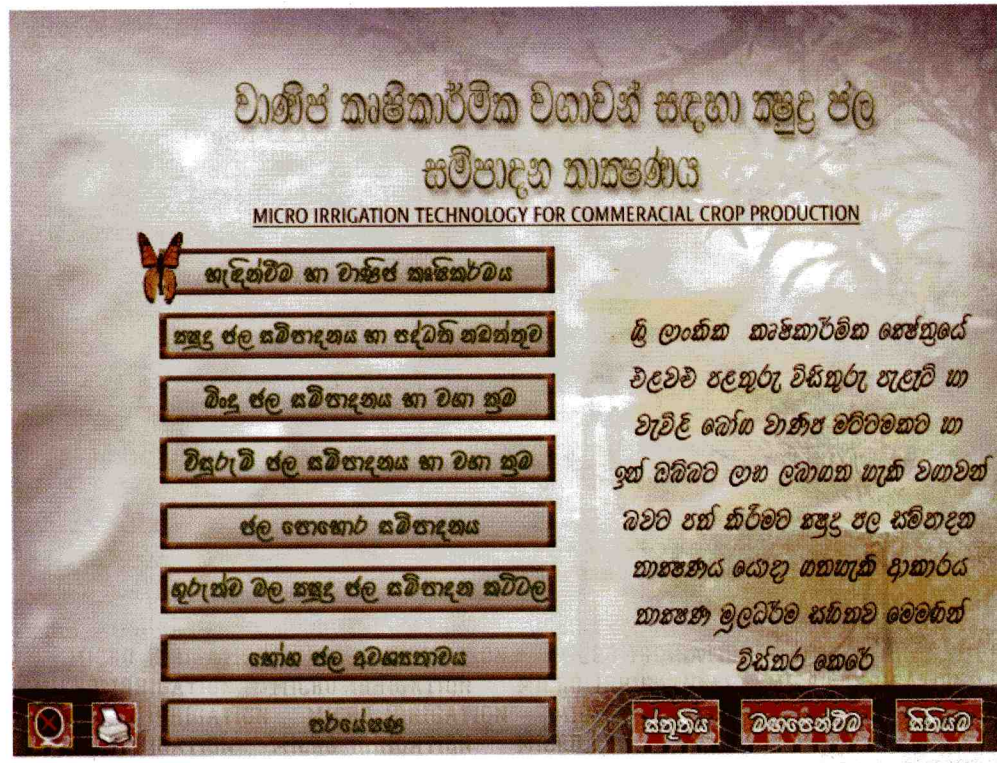
¹ මාරස්සන (මහනුවර), පූජාපිටිය (මහනුවර), හඟුරන්කෙක (නුවරඑළිය), කඳපොල (නුවරඑළිය), වීරවිල (හම්බන්තොට), තෙල්ලුල්ල (මොණරාගල), කැප්පෙට්පොළ (බදුල්ල), අනුරාධපුරය (අනුරාධපුරය), කහවෙස්දිගිලිය (අනුරාධපුරය), බැමිණිවත්ත (කෑගල්ල), අමේපුස්ස (කෑගල්ල), ඇම්ලිපිටිය (රත්නපුරය), රාජසගල (රත්නපුරය), උගාපොළ (ගම්පහ), කැලණිය (ගම්පහ), රත්මලාන (කොළඹ), කළුතර (කළුතර), මීගහපදුර (හම්බන්තොට), කඹුරුපිටිය (මාතර), ඉගිනිමිටිය (පුත්තලම), ලඹුල්ල (ගාල්ල), දඹුල්ල (මාතලේ), නිව්තිගල (රත්නපුරය), නවනගරය (පොළොන්නරුව), මැදිරිගිරිය (පොළොන්නරුව), රාජාංගනය (අනුරාධපුරය), මහියංගනය (බදුල්ල), අම්බලන්තොට (හම්බන්තොට), මහව (කුරුණෑගල), හෙට්ටිපොළ (කුරුණෑගල), මන්නාරම (පුත්තලම), ව්‍යාප්ති සහ පුහුණු අංශය (ජේරාදෙනිය), වී පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන ආයතනය (බතලගොඩ), බකුණ (පොළොන්නරුව), හිඟුරක්ගොඩ (පොළොන්නරුව), මක්කම්පිටිය (මොණරාගල), ශ්‍රාවස්තිපුර (අනුරාධපුරය), වීරකැටිය (හම්බන්තොට), පදවිය (අනුරාධපුරය), පාල්කුඩා (පුත්තලම), ආර්ථික කලාපය (දඹුල්ල), පුලස්තිම (පොළොන්නරුව), සහ නැගෙනහිර පළාතේ සියලුම සහ සංස්කරණ අභ්‍යාස ආයතන, යනාදිය.

මේ සමගම තමාගේ මූලික දැනුම භාවිත කර හෝ කිසියම් කෙනෙකුගේ (හෝ කෘෂිකර්ම උපදේශකගේ) සහයෝගය ඇතිව මෙම සීඩ් රොම් ස්වයං අධ්‍යයන පැකේජයක් ලෙස යොදා ගනිමින් ඔහුගේ/ඇයගේ දැනුම සහ කුසලතාවය ඉහළ නංවා ගැනීමට ගොවීන් හට අවස්ථාව උදාවී ඇත. මෙකී කෘෂිකර්ම තොරතුරු තාක්ෂණය මගින් පුහුණු කෙරෙන ගොවීන් දවසේ 'ඉ-ගොවියා' බිහි කරනු ඇත. ඒ සමගම ක්ෂේත්‍ර මට්ටමේදී මෙකී කාර්යභාරයේ පෙරමුණේ සිටින ව්‍යාප්ති සේවකයින් "ඉ-ව්‍යාප්තිවේදීන්" වනු ඇත. බෝග සහ තාක්ෂණය පාදක කොට ගත් IMM CD² 43ක් සැලසුම් කර, සකස් කර, නිෂ්පාදනය කිරීමෙන් සහ දැනට ස්ථාපිත කර ඇති සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක වෙත බෙදාහැරීම මගින් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවෙහි ශ්‍රව්‍යදායක මධ්‍යස්ථානය දැනටමත් මෙකී විප්ලවීය වෙනස සඳහා පහසුකම් සපයා ඇත.

මෙම IMM CD වල සෑම බෝගයක් සඳහාම වූ තාක්ෂණික තොරතුරු පරිච්ඡේද කිහිපයක් සේ සකසා ඉදිරිපත් කිරීමට

සම්පාදනය කර වෙනම පරිච්ඡේදයක දක්වා ඇත. ශ්‍රව්‍ය දායක මධ්‍යස්ථානය මගින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන (කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ සතිපතා රූපවාහිනී වැඩසටහන් වන) "මිහිකන දිනුවෝ" සහ "ගොවිබිමට අරුණළ" තුළින් විකාශය කෙරෙන, සෑම බෝගයක් සඳහාම නිෂ්පාදන විධියේ විත්‍රපට සඳහා වෙනම සම්බන්ධතාවයක් මෙම සීඩ්වල අන්තර්ගත කිරීම මගින් මෙම සීඩ් වඩා ඵලදායී තත්වයකට පත් කර ඇත.

ෆොටෝෂොප්, ඇඩෝබි ප්‍රෙමියර්, 3D මැක්ස් යනාදියෙහි උපකාර ඇතිව මැක්‍රොමිඩියා ඩිරෙක්ටර් මගින් IMM CD සකස් කරනු ලැබ ඇත. මෙවැනි තාක්ෂණයක් සඳහා කිහිපදෙනෙකුටවත් පූර්ව අත්දැකීම් ඇතැයි යන උපකල්පනයෙන් යුතුව ව්‍යාප්ති සේවකයන්ට මෙන්ම ගොවීන් සඳහා ද යොදා ගත හැකි ලෙස සීඩ් රොම් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබ ඇත. ව්‍යාප්ති සේවකයන් සහ ගොවීන් සතු පරිගණක සාක්ෂරතාවයෙහි දුබල බව සැලකිල්ලට ගනිමින් අතුරුමුහුණත සඳහා හුරු පුරුදු සංකල්පයක් වන 'භාවිතයේ පවතින පොතක් මෙන් කියවිය හැකි' විද්‍යුත් ග්‍රන්ථයක් යොදා

4 වන රූපය: ක්ෂුද්‍ර-වාරිජල සැපයුම IMM CDහි පටුන

කටයුතු කර ඇති අතර ඊට අමතරව දේශීය සහ විදේශීය වාරසගරාවල දේශීය විද්‍යාඥයින් විසින් පළ කරන ලද පර්යේෂණ පත්‍රිකා සහ ලිපිවලින් සමන්විත දත්ත ගබඩාවක්

අන්‍යෝන්‍යව ක්‍රියා කරන අතර පරිහරණය කරන්නන්ට තම තමන් රුචිකරන අංශය විමර්ශනය කිරීමට හෝ ඉන් බැහැරවීමට හෝ හැකිවන පරිදි සකසා ඇත. සියලුම පිටුවල

සිංහල සහ දෙමළ මාධ්‍ය - වී, පැපොල්, වම්බදු, තක්කාලි, රතු දුනු, ලොකු දුනු ආදිය

ඉංග්‍රීසි මාධ්‍ය - ඇන්තුරියම් කථාව, එළවළු කෘමි පළිබෝධ, රාජකීය උද්භිද උද්‍යානය, යනාදිය.

ගන්නා ලදී. එහි පිටු පෙරළීම නිරූපක හෙවත් අයිකන දෙකක් භාවිතයෙන් එනම්, 'රේග' (රේග පිටුවට යන්න) සහ 'ආපසු' (පෙර පිටුවට යන්න) භාවිතයෙන් සිදු කෙරේ. මෙහි අන්තර්ගතය පරිච්ඡේද, මාතෘකා අනුමාතෘකා, යනාදිය ලෙස සකසා ඇත. බොහොමයක් පිටුවල ඇත්තේ බහුමාධ්‍ය ඉදිරිපත්කිරීම (වීඩියෝ, ශබ්ද/හඩකැවීම, සජීවීකරණ, ග්‍රැෆික් සහ පාඨ). සියලුම මාධ්‍ය

² සිංහල මාධ්‍යය - පෙරළන ඇඳි සටහන්, බිම්මල්, පොල්, ක්ෂුද්‍ර වාරිජල සම්පාදනය, ආරක්ෂිත කෘෂිකර්මය, පාංශු සංරක්ෂණය, දෙහි, මිරිස්, අර්තාපල්, බෝංචි, කෙසෙල්, බඩ, ඉරිඟු, ඇන්තුරියම්, මිකිඩි, ජර්බෙරා, එළවළු පළිබෝධ, බුලත්, තෘණ, කොළ එළවළු, කුකුර්බිට්ටියේ, කොස්, තිබ්බදු, ආදිය

මුද්‍රිත පිටපත් ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රවේශයක් ලබා දී ඇති අතර එමගින් ගොවීන් හට මුද්‍රිත පිටපත් ලබා ගැනීමට පහසුකම් සලසා ඇත. (IMM CD රොම් එකක අතරමුහුණත 4 සහ 5 රූප මගින් දැකගත හැක).

කෘෂිකර්ම උපදේශකයින් (සමහර විට අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවෙහි, සෞඛ්‍ය අංශයෙහි වැනි ක්ෂේත්‍රවල ඉගැන්වීමේ යෙදී සිටින ඕනෑම අංශයක නිලධාරීන්) හට තම "ඉදිරිපත්කිරීම්" නිපුණතාවය වැඩි දියුණු කර ගැනීම සඳහා උපකාර වෙන වෙනත් CD-Rom දෙකක් සැලසුම් කොට, වර්ධනය කර, නිපදවනු ලැබීමෙන් අනතුරුව කෘෂිකර්ම උපදේශකයන් හට හඳුන්වා දී ඇති අතර ඒවා සෑම සයිබර් ඒකකයක් වෙතම බෙදා හැරීමට කටයුතු යොදා ඇත.

මෙම CD-Rom වල උපකාරයෙන් ව්‍යාප්ති සේවකයන් හට තම නිවෙස් ආශ්‍රිතව දේශීයව සොයාගත හැකි ද්‍රව්‍යවලින් අඩු පිරිවැය ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය උපකාරක නිපදවා ගැනීමට හැකිවී ඇත (අඩු පිරිවැය උපදේශන මාධ්‍ය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා උසස් තාක්ෂණය). ඉහත සඳහන් කළ CD සියල්ල කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යාලවල [ගන්නොරුව, කොළඹ (මහජන පුස්තකාලය ඉදිරිපිට), අගුණකොළපැලැස්ස, සහ ලබුදූව] විකිණීම සඳහා තබා ඇත. ගොවීන් සහ පාසල් ළමුන්ට සයිබර් ඒකකවලින් මෙම CD අයකිරීමකින් තොරව පිටපත් කර ගැනීමට ඉඩකඩ සලසා ඇත.

සෑම යෝජිත සේවා මධ්‍යස්ථානයකටම සම්බන්ධව සිටින කෘෂිකර්ම උපදේශකවරයෙකුම තමාගේ ප්‍රදේශයට ගැලපෙන පරිදි "පවර්පොයින්ට්" ඉදිරිපත්කිරීම්, අත්පත්‍රිකා, "ඩෙස්ක්ටොප් ප්‍රකාශන" ආදී සරල ව්‍යාප්ති ද්‍රව්‍ය සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකයෙහි පහසුකම් භාවිත කර සාදා ගැනීම මගින් තමන්ට අවශ්‍ය ව්‍යාප්ති පුහුණුව තම කාර්යාල පරිග්‍රහ තුළදීම සාදාගැනීමට හැකි තත්වයක සිටින බව සඳහන් කළ යුතුය.

සයිබර් ඒකකයෙහි ඇති පහසුකම් පරිශීලනය කරන්නන්ට කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, අන්තර්ජාතික සහල් පර්යේෂණ ආයතනය, ශ්‍රී ලංකා සහල් ඥාන බැංකුව, යනාදී දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර වෙබ් අඩවිවල සැරිසැරීමෙන් කෘෂිකර්මය පිළිබඳ පුළුල් පරාසයක තොරතුරු රාශියක් ලබා ගැනීමට හැකිවනු ඇත.

බහු වාර්ෂික හේන සඳහා සිංදු ජල සම්පාදනය

බහු වාර්ෂික හේන සඳහා සිංදු ජල පද්ධතියේ යෙදීමේ ආකාර රඳා පවතින්නේ හේනයේ මූල මණ්ඩල කලාපයට ජලය ලබා දිය යුතු ආකාරය අනුවය. මෙය සමූද්‍ර ජල සම්පාදනයේදී (wetting patterns/ Wettern Fronts) ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.

විවිධ හේනේ රටා. (wetting patterns/Wetting Fronts)
 හේන සඳහා ඒක පාර්ශ්වික හල යෙදීම මෙමගින් හේන වගා ජෙලියට වත් පාර්ශ්වික හලයක් යොදයි.
 පාර්ශ්වික හලයට ද්‍රිපර සවිකිරීම මූල මණ්ඩලයේ විසිරීම අනුව ශාක කදේ සිට මීටර 0.5 -1.5 දුරකින් පිහිටුවීම.

සුදුසු හේන වර්ග
 පැපොල්, කෙසෙල්, මිදු, පේර, දෙවිමි, අත්තායි, ගම්මිරිස්, කෝපි, මුලුත්, තරුමුංගු, කොකෝවා.

වගු මත තලින් කරන්න

5 වන රූපය: ක්‍ෂුද්‍ර-වාරිජල සැපයුම IMM CDහි දර්ශීය පිටුවක්

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙබ් අඩවිය වන www.agridept.gov.lk ශ්‍රී ලංකාවේ, විශාලතම, අන්‍යෝන්‍යව ක්‍රියා කරන, ක්‍රියාශීලී මෙන්ම භාෂා ත්‍රිත්වයෙන්ම ක්‍රියාත්මක වන වෙබ් අඩවිය වේ. හොඳම දෙපාර්තමේන්තුමය වෙබ් අඩවිය සහ හොඳම රාජ්‍ය වෙබ් අඩවිය ලෙස මෙම වෙබ් අඩවිය 2008 වසරේ දී සම්මාන දෙකක් හිමිවිය.

ගොවීන් සයිබර් ඒකකයට පැමිණිවිට ඔවුන්ට අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහයෝගය ලබා ගැනීම දෘශ්‍ය ඇමුණුම් සමග යැවෙන විද්‍යුත් තැපෑල මගින් සිදු කෙරේ. නිදසුනක් ලෙස, නව පළිබෝධ හෝ රෝග වැනි ගැටළුවක් ඇතිවූ විට අදාළ නිදර්ශකයක් ඩිජිටල් කැමරාවෙන් ඡායාරූපගත කොට හෝ සජීවී දර්ශකය ස්කෑන් කිරීම මගින් ලබාගන්නා තොරතුරු එම ස්ථානයේ සිට ඉතා දුරින් පිහිටි තැනක සිටින විෂයානුබද්ධ විශේෂඥයකු (SMS) හෝ පර්යේෂකයකයෙකු වෙත අවශ්‍ය කටයුතු සඳහා යැවීම සිදු කරනු ලැබේ.

විද්‍යුත් වෙළඳාම සඳහා ගොවි දත්ත ගබඩාව

ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයේ සාර්ථකත්වය සහතික කරනු වස් සපුරාලිය යුතු අත්‍යවශ්‍ය ඉලක්කයක් ලෙස ගොවීන් මුහුණ දෙන කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවියට අදාළ විවිධ වූ ගැටළු සහ බාධක ඉවත් කිරීම හැඳින්විය හැක. ශ්‍රී ලාංකික ගොවීහු වත්මනෙහි තම කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවි කිරීමේදී

6 වන රූපය: ගන්නොරුවෙහි පිහිටි කෘෂිතාක්ෂණික උද්‍යානයෙහි පිවිසුම

පුළුල් පරාසයක ගැටළු රාශියකට මුහුණ දෙති. ගොවීන් ඉතා විශාල සංඛ්‍යාවකට බොහොමයක් අවස්ථාවලදී මුහුණ පෑමට සිදුවන අමිහිරි මෙන්ම අප්‍රසන්න අත්දැකීමක් වන්නේ අස්වනු නෙලන කාලයේදී වෙළඳුන් විසින් ඒවාට ඉතා අඩු මිලක් නියම කිරීමයි. ජූලි-අගෝස්තු කාලයේ දී තක්කාලි සහ ලොකු ලුනු ගොවීන්, ජනවාරි-පෙබරවාරිවල දෙහි සහ දොඩම් වගා කරන ගොවීන් මෙන්ම වට්ටක්කා සහ අර්තාපල් ගොවීන් මුහුණ දෙන අලෙවිකරණ ගැටළු මෙහිදී නිදසුන් ලෙස පෙන්වා දිය හැක.

මෙවැනි ගැටළුවලට පොදු උපලක්ෂණයක් වනුයේ නියමාකාර මගපෙන්වන්නෙක් නොමැතිකම සහ එනිසාම කාලයට, වපසරියට, වැවිය යුතු බෝග සහ බෝග වර්ගයට අදාළ වන සේ තීරණයකට එළඹීමට ගොවීන්ගේ පාර්ශවයෙන් ඇති වන්නාවූ අපහසුතාවයයි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගොවීන් විශාල සංඛ්‍යාවක් සැලසුම් කිරීමක් නොමැතිව එකම කාලයේ එකම වර්ගයට අයත් බෝග වගා කිරීම, අස්වැන්න නෙලන කාලයේ දී ඔවුන්ව විසවුලකට ඇද දමයි. මෙවැනි අවස්ථාවල කපටි ලෙස ක්‍රියා කරන අතරමැදියන් විසින් ගොවි නිෂ්පාදන සඳහා ඉතා අඩු මිලක් ගෙවනු ලබයි. වෙළඳපොළ මිල ගණන් පිළිබඳ වඩා හොඳ සම්බන්ධීරණයක් තිබේ නම්, නිෂ්පාදකයින් මැනවින් දැනුවත් වන අතර, සම්පූර්ණ පද්ධතියම සාමූහිකව ක්‍රියාත්මක වීම කරණ කොට ගෙන, ගොවීන්ගේ තොරතුරු තොග වෙළඳුන්ට ලැබීමෙන් ඔවුන්ට අතරමැදියන්ගෙන් තොරව කෙළින්ම ගොවීන් වෙත ගොස් ගොවියාට වඩා වැඩි මිලක් ලැබෙන පරිදි ගොවි නිෂ්පාදන මිලට ගැනීම සිදුවනු ඇත.

ශ්‍රී ලාංකික ගොවිතුව වත්මනෙහි තම කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවි කිරීමේදී පුළුල් පරාසයක ගැටළු රාශියකට මුහුණ දෙති.

මිලදී ගන්නන් පිළිබඳ විශ්වාසදායී සහ නිරවද්‍ය තොරතුරු නොමැතිකම සහ විදේශ වෙළඳපොළට සැපයීම සඳහා බෝග වගා කිරීමේ අඛණ්ඩව යෙදී සිටින්නා වූ ගොවීන් දැක්විය හැක. නිවැරදි තොරතුරු නොමැතිවීම කරණ කොටගෙන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් හටද කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන ආනයනය හා අපනයනය කිරීම පිළිබඳ නිවැරදි තීරණවලට පැමිණීමේදී අපහසුතාවලට මුහුණ පෑමට සිදුවේ. එනිසා, තම බෝග අස්වනු නෙලන අවධියේදී ඒ හා සමාන කෘෂි නිෂ්පාදන පිටරටවල් වලින් ආනයනය කිරීම වැනි අවාසනාවන්ත සිදුවීම්වල ගොදුරක් බවට පත්වීමට ගොවීන්ට මෙහිදී සිදුවේ. කුමන නිෂ්පාදන කුමන ප්‍රමාණවලින් කවරදාක තිබිය හැකිද යනාදියට අදාළ තොරතුරු ජාතික මට්ටමින් නොමැතිවීම මෙම තත්වය වඩාත් උග්‍ර අතට හරවයි. ඉහත ගැටළුවලට විසඳුම් සෙවීමේදී ගොවීන් සහ ගොවි නිෂ්පාදන

පිළිබඳ සංඛ්‍යාලේඛන සහ තොරතුරු අඛණ්ඩව යාවත්කාලීන කිරීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් පැන නැගී ඇත. නවීන තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණ තහවුරු කිරීම සහ ජාතික මට්ටමේ සංඛ්‍යාලේඛන යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා එවැනි ක්‍රමෝපායයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ඉහතින් සඳහන් කළ ගැටළුවලට විසඳුම් සෙවීමට සහ එම අපහසුතා ජය ගැනීමට පහසු වනු ඇත.

එනිසා, 2007 වසර මුලදී සෑම සයිබර් ඒකකයකම (ගොවියාගේ නම, බෝග වර්ගය, වපසරිය, අපේක්ෂිත අස්වැන්න යනාදියෙන් සමන්විත) ගොවි දත්තපාදකයක් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු කේෂ්ඨාගාර ජාලයට (<http://www.agridept.gov.lk/agmis.php>) හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙයට අමතරව, දඹුල්ලේ ආර්ථික කලාපයෙන් (ප්‍රධාන එළවළු තොග වෙළඳපොළෙන්) එම මධ්‍යස්ථානයේ 2007 දී පිහිටුවන ලද සයිබර් ඒකකය මගින් එකතු කරනු ලබන දෛනික මිල තොරතුරු කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙබ් අඩවියෙහි දැක ගත හැකිය.

සයිබර් කෘෂිකර්ම විකිපීඩියා (www.govia.lk)

සයිබර් කෘෂිකර්ම විකිපීඩියාහි නවතම තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ මූලාරම්භය වන්නේ කෘෂිකර්මක ප්‍රජාවේ සහභාගිත්වය තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්ත සංවර්ධනය සඳහා සහභාගිත්ව සහ අන්‍යෝන්‍යතාව ක්‍රියා කෙරෙන වෙබ් මෙවලමකි. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මය පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන ගොවියන්, විශාරදයින්, අධ්‍යාපනවේදීන්, ශිෂ්‍යයන් සහ සාමාන්‍ය ජනතාව සඳහා පොදුවේ භාවිත කළ හැකි හමුවීමේ ස්ථානයකි. මෙම වෙබ් මෙවලම www.govia.lk යන නමින් පවතින අතර 2009 ජූලි මාසයේ සිට ජනතාව සඳහා විවෘත වී ඇත.

කෘෂිකර්මක ප්‍රජාවේ බහුතරය ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සහ ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා ආවරණය කිරීමට පහත සඳහන් අංග තුනෙන් මෙම වෙබ් මෙවලම සමන්විත වේ.

1. විකිගොවි සංසදය (සාකච්ඡා සංසදය)
2. විකිගොවි ඉගෙනුම (කෘෂිකර්ම ඉ-ඉගෙනුම)
3. විකිගොවි ලංකා (විශ්වකෝෂය/ විකිපීඩියා)

විකිගොවි සංසදය

මෙය කෘෂිකර්මක ප්‍රජාවේ සියලුම සාමාජිකයින් හට විවෘත සාකච්ඡා සංසදයක් වන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මක ප්‍රතිපත්ති, වර්තමාන ගැටළු යනාදිය පිළිබඳ සාකච්ඡා කෙරේ. මූලික වශයෙන් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය මගින් ආරම්භ කරන ලද "අපි වචමු - රට නගමු" වැඩසටහන සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දී ඇත. එනිසා, විකි-ගොවි සංසදයෙහි සිදු කෙරෙන සාකච්ඡා ඉහත කී වැඩසටහන යටතේ සලකනු ලබන බෝග 21 පාදක කොටගෙන සිදුකෙරේ.

විකි ගොවි ඉගෙනුම

මෙම ඉගෙනීමේ අංශයෙහි කථා කෙරෙන ප්‍රධාන විෂය ද්විත්වය ලෙස කෘෂිකර්මක බෝග පිළිබඳ දැනගැනීම සහ කෘෂිකර්මය සඳහා තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය යන්න හඳුන්වා දිය හැක. තම පුහුණුවට අවශ්‍ය විෂයානුබද්ධ කරුණු සඳහා මූලාශ්‍රයක් කෘෂිකර්මක ප්‍රජාවට මෙමගින් ලැබී ඇත. පළමු කොට මෙය සයිබර් කෘෂිකර්ම කාර්යමණ්ඩලය (කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවෙහි සයිබර් ඥාන මධ්‍යස්ථානය) සඳහා විවෘත කර ඇති අතර කෘෂිකර්මක ප්‍රජාවේ සාමාජිකයින් හට මෙම ඉ-ඉගෙනුම සඳහා ක්‍රමයෙන් සහභාගිවීමට ඉඩ ප්‍රස්තා ලැබෙනු ඇත.

විකි ගොවි ලංකා

ශ්‍රී ලාංකීය කෘෂිකර්මය සඳහා වෙබ් මූලික විශ්වකෝෂයක් සකසනු ලැබ ඇති අතර මෙය කෘෂිකර්මක ප්‍රජාව මගින් අඛණ්ඩව යාවත්කාලීන කිරීම සහ පෝෂණය කිරීම සිදු කරනු ඇත. අවසානයේ දී ශ්‍රී ලාංකීය කෘෂිකර්මයෙහි අංග සියල්ලම පාහේ සම්බන්ධවන පූර්ණ විශ්වකෝෂයක් මෙහි ප්‍රතිඵලය ලෙස අපට ලැබෙනු ඇත.

PHP කේත යෙදීමෙන්, JAVA පිටපත් කිරීමෙන්, My SQL දත්ත සමුදාය සහ ලිනක්ස් රෙඩ් හැට් එන්ටර්ප්‍රයිසස් සංස්කරණය හෝ ෆෙඩොරා ලිනක්ස් මෙහෙයුම් පද්ධතිය මගින් පසුව ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කරන ලද මූලිකව වින්ඩෝස් 2008 වෙබ් සංස්කරණය පිළිබඳ අපවේ සේවාදායකයෙහි උපකාරය ඇතිව HTML පාදක කොටගත් වෙබ් පිටුවල ආධාරයෙන් මිඩියා විකි මාදුකාංගය භාවිතයෙන් මූලික විකිපීඩියා සකස් කොට ඇත. මුඩල් ඉ-ඉගෙනුම් කළමනාකරණ පද්ධතිය භාවිතයෙන් ඉ-ඉගෙනුම් අංශය දියුණු කරනු ඇත. මේ අවස්ථාවේ සයිබර් කෘෂිකර්ම විකිපීඩියාවේ අන්තර්ගතය මූලික වශයෙන් ඉංග්‍රීසි භාෂාව භාවිතයෙන් සිදු කළ අතර පසුව දේශීය කෘෂිකර්මක ප්‍රජාවේ බහුතරයෙහි සහභාගිත්වය අපේක්ෂාවෙන් දේශීය භාෂා ද (සිංහල සහ දෙමළ) යොදා ගෙන ඇත.

අයකිරීමකින් තොර කෘෂිකර්ම උපදේශන සේවාව

ශ්‍රී ලංකාව පුරා පැතිරී ඇති විදුලි සංදේශ යටිතලපහසුකම් භාවිත කරමින් නිදහසේ කථා කළ හැකි දුරකථන අංකයක් (1920) සහිත අයකිරීමකින් තොර කෘෂිකර්ම උපදේශන සේවාවක් ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානයෙහි නොබෝදා පිහිටුවන ලදී. මෙම දුරකථන පහසුකම සැපයීමේ අරමුණ වන්නේ ගොවියන් විසින් විමසනු ලබන ගැටළුවලට (සිංහල සහ දෙමළ) මවි භාෂාවන්ගෙන් ක්ෂණිකව පිළිතුරු සැපයීම වේ. මෙය, විදුලිසංදේශ යටිතලපහසුකම් සපයන, පරිගණකවලින් සහ ගොවියන් විසින් අසන ලද ගැටළුවලට කාර්යක්ෂමව සහ ඵලදායක ලෙස ක්ෂණිකව පිළිතුරු සපයනු වස් සංවිධානය වූ කෘෂිකර්මක වෘත්තිකයන්ගෙන් සමන්විත වේ. මෙම සේවය ස්ථාපිත කරනු ලැබූ වහාම එය කෘෂිකර්මක ප්‍රජාව අතර සහ මහජනතාව අතර ඉමහත් ජනප්‍රියත්වයට පත් වී ඇති බව දිනකට සාමාන්‍යයෙන් විමසීම් 350ක් පමණ ලැබීමෙන් තහවුරු වේ. නිරන්තරයෙන් අසනු ලබන ප්‍රශ්න (FAQs) වලින් සමන්විත දත්තපාදකයක් සතිපතා සකසනු ලබන අතර එමගින් ගොවීන්ගේ දූවෙන ප්‍රශ්න සතියකට වරක් විශ්ලේෂණය කර එම ගැටළු ආවරණය වන පරිදි සතිපතා රූපවාහිනී වැඩසටහන් සකසනු ලැබේ.

කෘෂි-තාක්ෂණික උද්‍යාන ඔස්සේ තොරතුරු ප්‍රචාරණය

කඩිනම් තොරතුරු ප්‍රචාරණ ක්‍රමෝපායයක් ලෙස ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍යස්ථානය මගින් ප්‍රථම කෘෂි-තාක්ෂණික උද්‍යානය වර්ෂ 2005දී ගන්නොරුව කෘෂිකර්ම සංකීර්ණයේ (ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම කෘෂිකර්ම සංකීර්ණය) සහ 2007දී හම්බන්තොටදී පිහිටුවන ලදී. දිනපතා දහස් ගණනින් මෙම උද්‍යාන නැරඹීමට පැමිණෙන ජනතාව සඳහා කෘෂිකාර්මික තොරතුරු ප්‍රචාරණය කිරීමට පුළුල් පරාසයකින් යුත් තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන් (සජීවී ක්‍ෂේත්‍ර ආදර්ශන, සවිස්තරාත්මක ක්‍ෂේත්‍ර උපදේශක පුවරු, සෑම ආදර්ශන භූමියක් සඳහාම පහසුකම් සපයන්නන්, උපදේශක පත්‍රිකා, IMM CD, VCD, DVD යනාදිය) මෙහි හඳුන්වා දී තිබේ. මෙම උද්‍යාන නැරඹීමට පැමිණෙන ජනතාව සඳහා සයිබර් කෘෂිකර්ම තොරතුරු ඒකකයක්, බීජ සහ රෝපණ ද්‍රව්‍ය වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන, පොත්පත්/ CD අලෙවි හල්, යනාදියෙන් සමන්විත වන "එක තැනකින් සියල්ල" මිලට ගත හැකි ස්ථානයක් සෑම උද්‍යානයකම පිහිටුවා ඇත (6 සහ 7 වන රූප).

මෙම උද්‍යාන (A උද්‍යාන)වල මූලික අරමුණ වන්නේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, සත්ව නිෂ්පාදන සහ සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, දේශීය වෛද්‍ය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව සහ කෘෂිකර්ම පීඨ යනාදියෙන් සිදු කෙරෙන වර්තමාන නිර්දේශ පිළිබඳ ගොවියන්, පාසල් සිසුන්, කෘෂිකර්මය පිළිබඳ වෘත්තීය අධ්‍යාපනය ලබන සිසුන් සහ පොදු ජනතාව යනාදීන්ට සෞන්දර්යාත්මක වටපිටාවක් තුළ අධ්‍යයනයක් ලබා දීම සඳහා එම නිර්දේශ ආදර්ශනය කර පෙන්වීමයි.

ඉදිරි ගමන්මග

ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ ක්‍රමෝපාය සහ සංජානන කමිටුව මගින් ගොවීන් පිළිබඳ දත්ත පාදක සැකසීමේ වටිනාකම වටහා ගැනීමෙන් අනතුරුව අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් සෑම ගොවි ජන සේවා මධ්‍යස්ථානයකම සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක පිහිටුවීමට උපදෙස් දෙන ලදුව ඒ අනුව පියවර ගන්නා ලදී. එනිසා, සයිබර් ව්‍යාප්ති ව්‍යාපෘතිය පුළුල් ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජනාවක් ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය වෙත භාර දෙන ලදී. මෙසේ සෑම ගොවිජන ක්‍ෂේත්‍රයකටම (550ක්) අවශ්‍ය කෙරෙන පහසුකම් ලබාදීමෙන් අනතුරුව දිවයිනෙහි සියලුම ගොවියන් පිළිබඳ තොරතුරු රැස්කිරීම උදෙසා දිවයින පුරා ගොවි සංගනණයක් පැවැත්වෙනු ඇත. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම ගොවි සංගනණය

වනු ඇති අතර සෑම සයිබර් ඒකකයක් මගින්ම ගොවි දත්තපාදකය නීතිපතා යාවත්කාලීන කරනු ඇත.

ආචාර්ය රොහාන් විජේකෝන්
MSc - රෙඩිං විශ්වවිද්‍යාලය, PhD-Digital Media (බටහිර සිඩ්නි විශ්වවිද්‍යාලය, ඕස්ට්‍රේලියාව)
 කෘෂිකර්ම සහකාර අධ්‍යක්ෂවරයෙකු වන ආචාර්ය රොහාන් විජේකෝන් ජේරාදෙනිය, ගන්නොරුවේ පිහිටි කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය භාරව කටයුතු කරයි.
 avcentre@sltnet.lk

'දැන් විදු මංදෙන්න දන්නලො..'

'විදු මං පෙන' දැන් විවෘතය. 'විදු මං පෙන' යනු මහනුවර මූලික අධ්‍යයන ආයතනය විසින් විද්‍යාව හදාරන අයට මෙන්ම ඒ පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන අය සඳහා ද පිරිනමන ලද "වෙබ්" අඩවියයි.

www.vidu.ifs.ac.lk වෙබ් ලිපිනය හරහා අන්තර්ජාලයෙහි විදු මං පෙනට ප්‍රවේශ හැකිය. දැනට පරිච්ඡේද 3කින් සමන්විත විදු මං පෙනෙහි තේමා පාඨය වී ඇත්තේ 'විද්‍යාවේ ඇති නවතම දැනුම හෙළ බසින් සැම දෙනා සමඟම බෙදා හදා ගැනීමටය'. එහි අඩංගු පරිච්ඡේද 3 නම්කර ඇත්තේ,

- (අ) සුවහස් විදු ජාලය
- (ආ) විදු නැණ කිරණ
- (ඇ) විදු හෙද අරණ

'විදු මං පෙන' සඳහා සේවාදායකය සැපයීමෙන් ජාතික විද්‍යා පදනම දායක වී ඇත. 'විදු මං පෙන' සංවර්ධනය සඳහා මූලික අධ්‍යයන ආයතනය කළ කැපවීම සහ දැක්වූ වෙහෙසට ප්‍රශංසාව පිරිනමන අතරම එය පරිශීලනය කිරීමට 'විදුරාව' පාඨකයන් හට අප ආරාධනය කරන්නෙමු.